

acta liquidum cola et ad siccum evapora. Massa salina
in vasis bene obturatis servanda est.

Q. In crystallos non coit; aëri expositus humescit;
saporis est aciduli; solvitur in pari aquæ frigidæ pondere.
Sal hoc ex triplici tartrate componitur, scilicet:
ex 3 atomis tartratis potassæ; 1 atom. tartratis sodæ;
et 2 at. tartratis boracici, in quibus acidum boracicum
baseos ad instar acido tartarico junetum est. Cente-
narius constat ex: tartratis potassæ 51,01; tartratis so-
dæ 14,62; tartratis boracici 30,33; aquæ 4,04.

V. U. et D. ac bitartratis potassæ.

SAPO.

Мыло.

Dum olea pinguia, vel substantiæ adiposæ, cum
alcalibus digeruntur, mutuam ineunt conjunctionem,
quæ Saponis nomine vulgo nota est. Sub tali processu
elainum et steatinum, qua partes proximæ oleum vel
substantiam adiposam constituentes, in acida conver-
tuntur, quæ adhibito alcali juneta, salis speciem refe-
runt. Sapones, qui ex soda cum oleo vel sebo coa-
lescent, duri sunt; qui vero cum potassa parantur,
massam gelatinosam exhibent; hujusmodi sunt: *Sapo
mollis*; *Sapo niger* (ex admixto oxydo mangani); *Sapo
viridis* (indigo, vel sulphatem cupri continens). *Usuales
sunt: 1) Sapo oleaceus; 2) S. sebaceus.*

SAPO OLEACEUS.

SAPO MEDICATUS.

Медицинское мыло.

Rz. **Sodæ liquidæ (cujus pond. specif. sit ad pond.
specif. aquæ = 4:3) partes decem,
Olei Olivarum optimi partes viginti et unam.**

Oleum, canta effusione a parenchymate separatum, infunde in vas vitreum, illique parvis portionibus sub continua agitatione sodam liquidam adde, atque totum per aliquot dies in locum ad + 16° R. temperatum seponere, spatha vitrea aut argentea per vices miscendo. Massam, quum mollem spissitudinem adepta fuerit, in capsulas papyraceas vel formas fictiles effunde, et quum solida extiterit, eam exime, atque libero aëris accessu per mensem aut duos expone. Saponem ex toto neutrum esse, dignosces eo, quod cum chlorido hydrargyri contritus, illi cinereum colorem non imperitiatur, cum *Sapo* recens, exuberante alcali, hujusmodi mutationem semper inducat.

Sapo oleaceus paratur magna copia in australioribus Europæ regionibus, scilicet: in Italia, Gallia et Hispania ex residuis olei olivarum et soda liquida; hujusmodi est *Sapo Venetus*, *Hispanicus*, *Alicantinus*. *Sapo* venalis, plerumque impurus, usui interno minime aptus est.

Q. Massam exhibet albam, quæ, dum recens est, in formas cogi potest, aëri autem tepido exposita, dura fit, semipellucida, et in pulverem facili modo redigitur. Odoris est debilis, peculiaris; saporis ingratis, acrieuli. Aqua et alcoholē solubilis.

Sapo oleaceus, bonæ notæ, chartæ adpressus, non inducit maculam oleosam, nec est saporis alcalini, caustici; solutio illius a hydrogenio sulphurato non coloratur. Discidium patitur ab acidis, terris alcalinis eorumque salibus, uti etiam a plerisque, fere omnibus, metallorum salibus; huc referenda sunt: alumen, chloridum calcii, sulphas calcariae et sulphas magnesiae; præterea: nitras argenti, sulphas cupri biammoniatus, chloridum ferri, chloridum et bichloridum hydrargyri,

acetas plumbi, tartras stibii et potassæ, sulphas zinci, cupri et ferri; insociabilis est parimodo infusis vegetabilium adstringentibus.

V. Lithontriptica; alvum relaxans; extrinsecus: stimulans; rubefaciens.

U. Virtute lithontriptica prodest in lithiasi sabulosa, ubi acidum uricum nimia copia seceritur; scire tamen licet, bicarbonatem sodæ his sub rerum circumstantiis esse preferendum. In obstructionibus viscerum abdominalium, puta: hepatis, lienis, pancreatis, Sapo medicatus cum rheo, gummiresinis, succis spissatis et felle tauri plerumque adhibetur forma pilularum; sic etiam cum polysulphureto stibii, guajaco, aconito aut aliis narcoticis datur in rheumatismo chronico.

Solutio Saponis recte adhibetur in veneficio ex acido quolibet minerali, scilicet: acido sulphurico, nitrico, hydrochlorico. Ad præpediendam autem noxiā vim acidi arsenicosi nullius est utilitatis; parum etiam facit ad obtundendam vim corrodentem bichloridi hydrargyri. Emolumentum, quod hisce in casibus aliquando obtinetur, potius abundæ quantitati aquæ saponatæ, emesin excitanti, quam potentia Saponis, tribuendum esse videtur.

Usui externo Sapo sebaceus imprimis aptus est.

D. A granis quinque ad decem, quin imo ad semipulum, aliquoties in die, datur adulto.

SAPO SEBACEUS.

SAPO DOMESTICUS.

Салевое или обыкновенное мыло.

Paratur in officiis saponariis eodem fere modo, ac Sapo oleaceus, ex sebo et soda liquida. Melioris notæ in Rossia est *Sapo Vologdensis*.

V. Si siccus cuti adplicetur, vasa irritat et sensim rubedinem, imo vesiculas producit; forma liquida cutem mollem et laxam reddit.

U. Nonnisi usui externo inservit specie balnei, lotionis, fatus, suppositorii etc. Balnea saponacea adhibentur ad delendas maculas rubras, post exanthemata superstites, uti etiam in foeditatibus cutis, puta: seabie crustosa, herpete etc. Aqua vel potius spiritu vini solutus egregie discutit ecchymoses ex contusione, distorsione etc.; sic etiam tumores frigidos et albos incipientes. Sapo rarus enti superdatus, stimulum contrarium producendo, juvat in angina, rheumatismo et aliis inflammationibus, non nimis profunde sitis. Inreditur cataplasma, linimenta et emplastra, quae resolvendo vel maturando agunt. In surditate, ex ceruminis adecumulatione, frustulum Saponis meatui auditorio imponitur, vel solutio ejusdem injicitur. In alvo adstricta forma clysteris, vel etiam suppositorii, commune et aptum est remedium.

D. Pro balneo adulti libra ad duas; pro clystere drachmæ due vel tres ad libram aquæ tepidæ.

SODA seu NATRUM.

NaO.

Hampō.

Oxydum metalli levis, Sodii seu Natrii, quod variis corporibus junetum in fossilibus, aquis mineralibus et quibusdam plantis obvenit; nec desunt illius vestigia in nonnullis animantium liquidis. *Usualia sunt:* 1) Soda liquida; 2) Carbonas Soda impurus (Soda cruda); 3) Carbonas S.; 4) Bicarbonas S.; 5) Nitras S.; 6) Chloridum Sodii; 7) Hypochloris S.; 8) Sulphas S.; 9) Subphosphas S.; 10) Biboras S.

SODA LIQUIDA.

LIQUOR NATRI CAUSTICI; LIXIVIUM SAPONARIORUM.

Растворъ нѣдкаго патра.

Paratur e carbonate sodæ ope calceariæ causticæ eodem modo, ac potassa liquida, quam videsis.

Q. Pondus specificum, et cæteræ qualitates, cum potassa liquida convenient. Differt vero a potassa liquida imprimis eo, quod, quadruplo aquæ pondere dilata, ex abunda acidi tartarici additione, sedimentum ægre solubile nullum offerat.

V. U. et D. ut Potassæ liquidæ.

CARBONAS SODÆ IMPURUS.

SODA CRUDA.

Co₂ja.

Est massa terreo-salina post combustas calcinatasque plantas, ad littora maris præsertim crescentes, residua. Soda Hispanica (Alicantina), aliis etiam *Barilla* dicta, omnium optima esse censetur, et e *Salsola Soda* et *Salicornia* herbacea potissimum educitur. Soda *Sicula* non minoris est habenda. Quæ vero in Anglia, Franco-Gallia et Hollandia e *Fuco vesiculoso* et *serrato* paratur, Soda *Varech* et *Kelp* dicitur, atque ob jodum, quod continet, magni æstimator. Est autem substantia cinerea, duritie lapideæ, saporis salsi lixiviosi, quæ aëri exposita non humescit. Quantitas carbonatis alcalini et heterogenea eodem modo disquirenda sunt, ac in carbonate potassæ impuro.

Invenitur etiam Carbonas Sodæ sat purus in Astrachanensis provinciæ desertis, et Setensi districtu, nec minus prope Ischimum, urbem Siberiæ, in variis lacubus æstate exsiccatis; talis vix ac ne vix quidem exotico postponendus est.

CARBONAS SODÆ CRYSTALLISATUS.

$\text{NaO, CO}_2 + 10\text{aq.}$

SUBCARBONAS SODÆ DEPURATUS.

Углекислый напръ.

Raro conficitur in officinis pharmaceuticis, quum crystallisatus venum detur. Si vero illum parandi necessitas instet, eodem modo, ac carbonas potassæ, e Soda cruda elicetur. Obtinetur magna copia in officinis chemicis e sulphate sodæ ad methodum, cuius LE-BLANC inventor dicitur. Sulphatis sodæ siccæ et dilapsi partes 20, carbonatis calcariæ 21, et carbonis lignæi partes 10 intime miscentur, et igne sensim auctiori funduntur, massam continuo agitando; ubi homogenea exstiterit, refrigeratur, et aqua frigida elixatur, cuius ope carbonas sodæ solutus, a sulphureto calcii et calcaria liberatur. E lixivio Carbonas Sodæ crystallisatione excutitur.

Carbonas Sodæ purissimus est, qui e bicarbonate illius, igni leniter candenti exposito, paratur.

Q. Crystalli sunt variæ, pro quantitate aquæ in illis contentæ; sic dum 10 atomos (= 62,75 part. in centenario) aquæ continet, crystallos exhibet rhombo-octaëdras, pellucidas; dum 7 atomos (= 57,4 p. in cent.) — prismata tetragona, rectangularia; dum 5 atomos (= 45,75 p. in cent.) — tabulas tetragonas. Carbonas Sodæ, 10 at. aquæ continens, solvitur in 2 p. aquæ frigidæ, et in pari aquæ bullientis quantitate; funditur in aqua crystallisationis; aëri expositus brevi fatiscit et dilabitur, 50 partes aquæ e centenario emittendo. Sal siccum igne facilius funditur, quam carbonas potassæ. Centenarius salis anhydri constat ex: acidi carbonici 41,43; sodæ 58,57. Centenarius autem Carbona-

tis Sodæ, 10 at. aq. continentis, componitur ex: acidi carbonici 15,80; sodæ 21,45; aquæ 62,75.

Carbonas Sodæ, aqua solutus et acido nitrico saturatus, si ex adfusa solutione nitratis argenti turbetur, chlorido sodii inquinatns est; si vero ex solutione nitratis barytæ promit sedimentum, sulphatem sodæ adesse, manifestum est.

V. U. et D. ut Carbonatis Potassæ.

BICARBONAS SODÆ.

NATRUM BI-CARBONICUM

Двух-углеродистый натр.

R: Carbonatis Sodæ crystallisati partes undecim,
Sesquicarbonatis Ammoniæ partes tres,
Aquæ communis partes viginti octo.

Carbonatem sodæ solve in aquæ partibus viginti duabus, et sesquicarbonatam ammoniæ in sex aquæ partibus. Solutiones in vase porcellaneo aut vitro misce, vas obtege, et leni calore aquam consume; sal obtentum in vitro obturato serva.

Suadente BERZELIO sic procedes: Carbonatis sodæ crystallisati (10 atomos aquæ continentis) partem cum quatuor partibus carbonatis sodæ sicceti, anhydri, intime miscebis, et salia, vasi idoneo immissa, acido carbonico tamdiu saturabis, quoad illud absorberi cessabit. Sal in infundibulo parvis aquæ quantitatibus elue, ut ab adhaerente carbonate sodæ liberetur, et sueto aëris tempore siccata.

Q. Laminas constituit tetragonas; plerumque vero massa est crystallina, crustæ speciem exhibens. Aëri siccо expositus non mutatur, in aëre autem humido sensim fatiscit, aquam attrahit, et partem acidi carbo-

nici emitit. Igne rubente atomus acidi carbonici et aqua avolant. Ad communem temperaturam 13 aquæ partibus solvit; sal solutum aëri expositum non resolvitur, sed calore adaueto pars acidi carbonici avolat, et sesquicarbonas sodæ solutus remanet, qui tamen evaporando in crystallos eogi nequit, quamvis nativus, sub nomine *Trona* et *Urao* notus, inveniatur.

Dum solutioni Bicarbonatis Sodæ solutio bichloridi hydrargyri instillatur, sedimentum album dejiciatur, oportet; si vero sedimentum fuscum, vel fusco-rubrum fuerit, id admixtum sesquicarbonatem aut carbonatet sodæ testatur.

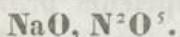
V. Peptica; antacida; lithontriptica; diuretica.

U. Ad sedandam nauseam et vomitum, quæ ex ventriculi irritatione proveniunt, remedium est idoneum, præprimis addito acido tartarico (V. Pulv. gas carbon. evolv.). In dyspepsia, ex abusu spirituosorum, propinatur cochleatim mixtura e duabus vel tribus drachmis Bicarbonatis Sodæ, in unciiis quinque aquæ menthae soluti, additis drachmis duabus spiritus sulphurico-ætherei. Languente functione organorum concoctionis, dum alvus sit segnis et lotium parce secernitur (deficientibus aquis mineralibus acidulis), diuturnus Bicarbonatis Sodæ usus salutaris est. Juvat parimodo in hæmorrhoidibus mucosis et obstructione hepatis, quo in easu adcommode jungitur gummi ammoniae vel assæ foetidæ, addito rhei tantillo. In hydrope scillæ additamentum non est alienum. Hypochondriasis et melancholiæ, uti etiam hysteriam, imprimis dum in phlegmaticis obveniunt, sublevare solet. Lithiasi sabulosæ, si acidum uricum vel uras ammoniæ forma pulveris flavo-rubentis in urina subsideat, summo cum emolumento obponitur; nee minus prodest in lithiasi, quæ phospha-

tem calcariæ, magnesiæ et ammoniæ junctum producit (qui pulverem album insolubilem, ad tubum ferruminatorium in carbone fusilem, constituit). Sunt inter neotericos, qui contendant, efformatum jam calculum in vesica urinaria ex protracto Bicarbonatis Sodaë usu posse sensim sensimque dilabi et solvi; hoc autem ut eveniat, lotium emissum fluidi alcalini indolem habeat, oportet; hinc remedium dosibus pedetentim auctioribus dandum. Quum lithiasis et podagra morbi sint congeneres, in hoc æque, ac illo, Bicarbonas Sodaë utilitatem præstat. Ut autem cura protracto hujus remedii usu ex voto cedat, ægrotis strenue inhibendum, ne epulis lautis indulgeant, quum experimentis a MAGEN-DIE institutis extra dubitationis aleam positum sit, varia concrementa in urina, imprimis vero acidum uricum et phosphatem calcariæ, ex victu animali, tum copia, tum nimis exquisita qualitate peccante, originem trahere. *Pastilli*, vulgo *d'Arcet* dieti, e Bicarbonatis Sodaë parte, et sacchari partibus novemdecim compunctionur.

D. A granis quinque ad drachmam dimidiam, bis aut quater in die.

NITRAS SODÆ.

NITRUM CUBICUM.

Азотнокислый патръ.

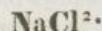
Invenitur copiosum in Peruvia et Chili. Si necessitas instet illud parandi, carbonatæ sodæ acido nitrico saturando, vel ex nitrate potassæ et chlorido sodii, simul solutis, crystallisatione elicetur.

Q. Crystalli sunt rhomboëdræ, obtusæ, albæ, pellicidæ; saporis est nitrosi, aliquantulum amari; in aëre

siccō non mutatur; solvitur in dupliquantitate aquæ temperatæ, bullientis vero par sibi pondus requirit. Cum corporibus facile exardescientibus (carbone, sulphure, phosphoro) minus vehementer detonat, ac nitras potassæ, flammamque profert læte aurantiacam.

V. U. et D. ac Nitratis Potassæ.

CHLORIDUM SODII.

HYDROCHLORAS seu MURIAS SODÆ, SAL CULINARE.

Хлористый поваренной соль.

Magna copia variis in terris provenit. Effoditur in Gallicia, in antiqua salifodina Welitschka, ubi lapi-cidinarum modo cæditur, et *Sal Gemmæ* vocitatur. E fontibus salinariis in Gubernio Nowgorod, ad civitatem Staraja Russ, fit sal sequenti modo: aqua salsa, ut lenta vaporatione consumatur, tortuosa via super ramalia in ædificio idoneo ducitur, et tandem igne ad siccum vaporatur. Præter Chloridum Sodii aqua dictorum fontium jodi bromique partes continet solutas (NELJUBIN). Fontes salinarii variis in regionibus arte provocantur, terebræ sic dictæ Artesianæ auxilio, et aquæ hujusmodi, ubi suspicantur, etiamsi ultra centenos pedes in profundo lateant, in apricum proferuntur. In regionibus australioribus aqua maris seclusa calore solis consumitur, et inde sal marinum inarescit. Chloridum Sodii venale haud semper purum est, hinc in usum pharmaceuticum sequenti modo depurandum:

R: Salis culinaris quantum lubet. Solve in tripla aquæ bullientis quantitate; liquori servido instilla guttatum solutionem carbonatis sodæ, donee turbari cessabit. Sedimento posito, liquorem per chartamcola, et in vase cupreo, stanno obducto, vapora ad spissi-

tudinem syrupi. Crystallos frigida ablue, et in aëre
sicca.

Q. Crystalli sunt cubicæ, rarius octaëdræ, coloris expertes, pellucidæ. Pondus specific. = 2,17; saporis mere salini; aëre non mutatur. Dum prompta vaporatione in crystallos cogitur, in cavas abit crystallos, hinc prunis inspersum crepitat; sal gemmæ crepitationem non manifestat. Igne rubente funditur, candente vero avolat, quin resolvatur. Solvitur in 3 aquæ temperatae partibus. Acido sulphurico et nitrico discidium fert. Centenarius constat ex: chlori 60; sodii 40 partibus.

Si aëri minus sicco expositum diffuat, chlorido, jodido aut bromido calcii vel magnii id tribuendum; si carbonate sodæ turbetur, calcariam continet; si chlorido barii, sulphatem magnesiæ aut calcariae; borussiate potassæ ferroso revelatur ferrum, acido autem hydrothionico cuprum. Ad detegenda jodi vestigia sequenti modo procedendum: Chloridum Sodii, in pulverem redactum, amylo aqua soluto addatur, eique paulatim aqua chlori instilletur; dum chlorum caute adfunditur, liquor colore lâete cœruleo tingitur, si jodum adsit, qui dein excedente chlori quantitate evanescit.

V. Dosi modica pepticum, tonicum et anthelminthicum; majori emeticum et eccoproticum est remedium; extrinsecus stimulans.

U. Vulgatissimum est edulium condimentum, quo homines, veterina, aliaque animantia domestica, quorum pabulo inspergitur, adversus multivarios morbos, ex labore organorum concoctionis ortum ducentes, mununtur. Pituitæ generationi obstat, inde virtus ejus anthelminthica; diuturno enim usu vermbus, in tubo intestinalium nidulantibus, exterminandis et necandis egregie inservit. Hirudines incaute deglutitæ solutione

salis culinaris certissime necantur. Cum servandis quoque per annos carnibus et pisibus aptum esse, experiendo quotidie discamus, consectarium esse videbatur, magnam ei inesse vim proutati in putredinem resistendi: tantum vero abest, ut hanc virtutem exserat, ut potius verisimile sit, cerebrum et quotidianum carnis salitae usum ex praecipuis esse causis scorbuti, classiariis persaepe infesti. WRIGHTIUS in initio febrium putridarum utilissimam invenit solutionem ejus in succo citri medicæ, additis aqua qualibet aromatica et saccharo. Britanni in dissipandis serofulis, cochleari minori per dies exhibito, optatum experti sunt successum. Stimulo quem in ventriculum exserit, nimias humorum adversus alias partes congestiones divertendo, observante RUSH, in haemoptyseos accessu ipso, si cochleare ejus aut alterum aegroto propinetur, adeo prodest, ut deglutito sale sanguis profluere desinat. Ad ducendam alvum elysteri additur uncia dimidia vel integra. Fomenti forma partibus contusis adcommodum est. Solutio Chloridi Sodii lavandæ parti, a culice aut alia musca icta, inservit, quo etiam ictus eorum avertuntur. Balnea cum sale culinari succedanea sunt balneis marinis; sumuntur pro balneo adulti decem aut quindecim librae salis culinaris; fiunt autem vel frigida vel tepida; utilitatem in variis chronicis affectionibus, puta herpete, serofulis, rachitide, chlorosi, rheumatalgia, podagra aliisque promittunt. Si solutione salis culinaris vulnera recentia, a cane rabido inflicta, ad crux cessationem eluantur, admoto dein ipso sale, eadem brevi curationem recipere, quin hydrophobia manifestetur, quedam experimenta docuere. Sal culinare, decrepitatum, quum humorem attrahat, in hydrocele, struma et id genus aliis, si saceulis inclusum, calefactum,

sæpiusque renovatum parti affectæ superdetur, utile esse dicitur.

D. Qua remedium pepticum, vel tonicum, a gravis decem ad drachmam; qua eccoproticum, ab uncia dimidia ad integrum, multa aqua dilutum.

HYPOTCHLORIS SODÆ.

$\text{NaO}, \text{Cl}^{\circ}\text{O}.$

OXYMURIAS SODÆ.

Хлористокислый напр.

Rz. Carbonatis Sodæ siccii et pulverati partes novemdecim,

Aquæ communis partem.

Carbonatæ sodæ, addita aqua, immitte excipulo, et in illud chlorum coge; ad eliciendum gas hoc:

Rz. Chloridi Sodii partes decem,

Binoxydi Mangani partes octo,

Acidi Sulphurici officinalis partes quatuordecim,

Aquæ partibus decem diluti.

Vasa tunc tandem strictius junges, quum maxima aëris atmosphærici pars pulsa fuerit; calorem lenem nonnisi sub finem operationis adhibe, excipulum autem continuo, ut licet, frigidissimum sit. In vasis probe clausis serva. Usitatior tamen est:

HYPOTCHLORIS SODÆ LIQUIDUS. *Liquor decolorans Labarraque.*

Paratur eodem modo, ac hypochloris potassæ liquidus (Videsis Chloratæ Potassæ). Conficitur etiam sequenti modo:

Rz. Hypochloritis Calcariæ partem,
solve in

Aquæ communis partibus triginta; et

R. Carbonatis Sodaे crystallisati partes duas,
solve in

Aquæ communis partibus quindecim.

Liquores misce, et posito sedimento per chartam
cola. In vasis probe clausis in loco frigidiusculo ser-
vandus est.

Q. Chlorum redolet, colores vegetabilium dissipat;
fervescens resolvitur in chloratum sodae et chloridum
sodii; acidum hypochlorosum avolat accedente quolibet
acido. Centenarius hypochloritis sodae siccii con-
stat ex: acidi hypochlorosi 58,13; sodae 41,87. In libra
Liquoris Labarraque sesquidrachma circiter Hypochlo-
ritis sodae continetur.

V. U. et D. ut Hypochloritis Calcariae.

SULPHAS SODÆ CRYSTALLISATUS.

NaO, SO³ + 10aq.

SAL MIRABILE GLAUBERI; SAL ASTRACHANENSE.

Сърнокислый напр.

Est plerumque residuus ex varii præparatis; sic
dum chloridum sodii acido sulphurico, vel sulphas mag-
nesiae carbonate sodae resolvitur; producitur etiam in
parando acido boracieo ex bborate sodae, vel in con-
ficiendo hydrochlorate ammoniae ex sulphate ejusdem
ope chloridi sodii. Magna quoque copia educitur ex
residuo post crystallisationem salis culinaris ad fontes
salinarios. Varii fontes aquarum mineralium illo sca-
tent, sic Cheltenham, Carolobadenses, aliique. Inveni-
tur parimodo in Rossia, ut naturæ productum, præser-
tim in provincia Astrachanensi; hinc sub vulgari no-
mine Salis Astrachanensis venum traditur.

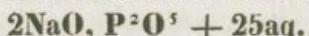
Q. Crystalli sunt prismaticæ, tetragonæ vel hexa-
gonæ, saporis frigerantis, salini, amariuscui; aëri siccō

expositus fatiscit et omni aqua crystallisationis orbatur (*Sulphas Sodæ siccus seu dilapsus*). Leni calore in aqua crystallisationis liquatur, hac vero amissa, in massam solidam concrescit, igne tandem intensius rubente funditur, quin disjungatur. Centum aquæ partes ad 0° R. solvunt 12 partes Sulphatis Sodæ crystallisati; ad + 20° — 99 p.; ad + 26° — 322 p.; calore magis aucto minor quantitas solvit; sic ad + 40° tantum 262 p. a 100 aquæ partibus excipiuntur; sal sicum minus solubile fit. Centenarius Sulphatis Sodæ crystallisati constat ex: acidi sulphurici 24,85; sodæ 19,38; aquæ 55,77 partibus.

Heterogenea deteguntur uti in sulphate potassæ. Insociabilis est Sulphas Sodæ salibus barytae, calcariæ, plumbi ac hydrargyri, et antidotum adversus illa est.

V. U. et D. ut Sulphatis Potassæ.

SUBPHOSPHAS SODÆ.

SAL MIRABILE PERLATUM.

Фосфорнокислый напръ.

R: Solutionis Biphosphatis Calcariæ (Vide Phosphorum) quantum vis, cui Carbonatem Sodæ aqua solutum tamdiu adsundes, quoad nulla effervescentia manifestabitur, et liquor fieri alcalinus; tum cola, sedimentum aqua lava, et liquores commistos evapora, donec gutta crystallos executiat ad marmor frigidum. Sepone, ut crystalli surgant, et denuo evapora. Ut sal purum habeas, omnes crystallos collectas aqua solve et iterum executito, quas in aëre siccatas in vase obturando et loco frigidiusculo serva.

Q. Crystalli ejus pellucidæ constituant prismata rhomboëdra; saporis est salsi, blandioris quam chlo-

ridum sodii. Aëri sicco expositus sensim sensimque fatiscit, et circiter 5 atomis aquæ orbatur; calore le- nissimo in aqua crystallisationis funditur, si vero con- tinuus fuerit, illa fere ex toto privatur, quin fusionem aut discidium subeat. Igne incandescente funditur et prorsus aqua privatur; massa residua alba, lactea, mar- garitacea, *Pyrophosphas Sodaæ anhydrus* dicitur. Sub- phosphphas Sodaæ solvitur in 4 frigidæ, et 2 bullientis aquæ partibus. Centenarius constat ex: acidi phospho- riei 19,89; sodae 17,43; aquæ 62,68 partibus.

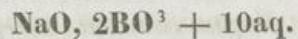
Dum nimium continet carbonatem sodae, ex adfu- sis acidis effervescit; dum sulphate sodae inquinatus est, solutio ejus cum nitrate barytæ dat sedimentum album, in acido nitrico non solvendum.

V. Leniter alvum ducens.

U. Idem, ac Sulphatis Potassæ. Ob saporem accep- tum delicatulis magis aptus.

D. Uneia dimidia ad integrum, vel duas, spatio nychthemeri.

BIBORAS SODÆ.

BORAX.

Борнокислый патръ; Бура.

Borax promercalis elicetur e sale nativo, *Tincal* dicto, in India Orientali, Persia Tibetoque, e terris sebosum effosso, vel e lacubus ibidem exempto, quod præparatum in Europam adfertur, et olim Venetiis (unde *Boracis Venetæ nomen*), nunc vero præcipue in Anglia et apud Batavos Amstelodami peculiari processu ab inquinamentis depuratur. Arte quoque conficitur, acidum boracieum, quod in Australi Italia nativum ob- venit, cum soda jungendo. Pro usu pharmaceutico so- lutione, et crystallisatione purificandus est.

Q. Crystalli sunt prismata hexaëdra, albæ, pellucidæ, aëri expositæ in superficie aliquantulum fatiscentes, saporis dulcieuli, alcalini. Solvitur in frigidæ 12 et bullientis aquæ 2 partibus. Ad ignem admodum intumescit, aqua crystallisationis orbatur, et in massam spongiosam convertitur, quæ **BORAX USTA** nuncupatur; calore autem intensiori in vitrum pellucidum funditur, quod sal anhydnum refert.

Dum chloridum sodii continet admixtum, prunis inspersus crepitat; vestigia calcariæ deteguntur carbonate potassæ aut sodæ; dum sulphate sodæ inquinatus est, solutio ejus cum nitrate barytae promit sedimentum album, in acido nitrico non solvendum; admixtum alumén sapore dignoscitur adstringente. Centenarius constat ex: acidi boraciei 37,36; sodæ 15,53; aquæ 47,11 partibus.

V. Frigerans; antacida; exsiccans; quibusdam emmenagogæ.

U. In aphthis et salivatione modum excedente, efficax esse dicitur usu interno. Laudatur etiam in difficulti menstruorum fluxu, si antequam appareant et sub initium eorum exhibeatur. Extero usu commendabilis est in sanandis aphthis, praesertim infantum, aliisque oris interni malis. In variis impetiginibus cum pruritu forma lotionis juvat. Sunt qui adseverent, pruritum et dolores, qui hæmorrhoides cæcas comitantur, injecto clystere e solutione Biboratis Sodaæ, addito quolibet mucilaginoso, leniri. In maculis corneæ profligandis, hand secus ac in leviori visus obscuratione, forma collyrii utilis censemur.

D. Grana decem ad triginta, ter quaterve in die, forma pulveris aut solutionis propinantur. Extrinsecus pro linctu drachma ad mellis rosati unciam; pro gar-

garismate semuncia ad libram liquidi; pro lotione eadem vel major quantitas; pro collyrio grana quindecim ad quatuor uncias.

STIBIUM.

Sb.

ANTIMONIUM.

Cyp̄ma.

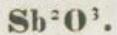
Metallum purum raro invenitur, plerumque vero minere instar, sulphuri junctum. Occurrit in Hungaria, Transilvania, Carinthia, Bohemia, Saxonia, nec non prope urbem Nertschinsk in Siberia. Inter varias methodos, quibus Stibium purum, olim **REGULUS ANTIMONII** dictum, obtineri potest, sequens reliquis eo præstare videtur, quod metallum a partibus heterogeneis, imprimis vero ab arsenico, quo sapissime inquinatum esse solet, liberum prodeat: Sesquisulphureti stibii partes sexdecim, bitartratis potassæ sex, intime miscentur, et parvis portionibus in crucibulum candens injiciuntur; deflagratione finita, massa calore adaueto, quam fieri potest citissime, liquatur; sustentata fusione per horæ quadrantem, metallum effunditur, et a scoriis separatur.

Usualia sunt: 1) Sesquioxydum Stibii; 2) Chloridum St. liquidum; 3) Sesquisulphuretum St.; 4) Polysulphuretum St.; 5) Oxysulphuretum St.; 6) Tartras St. et Potassæ.

Q. Splendore metallico nitet, coloris est albi stan-
nei, compagem exhibit radiatam; crystalli ejus sunt
octo-vel rhombo-dodecaëdræ; pondus specific. = 6,8.
Metallum est fragile, et in pulverem contundi potest;
igne leniter rubente funditur, calore adaueto in aëre
libero forma vaporum avolat, et in tenuissimas crystal-
los, *Flores Antimonii argentei* olim dictas, concrescit.
Dum purum est, incarbone flammæ tubi ferruminatorii

expositum, arsenicum non redolet, et absque ullo residuo in vapores abit, albam in carbone maculam relinquens.

SESQUIOXYDUM STIBII.

ANTIMONIUM OXYDATUM.

Окись сурьмы.

R: Stibii metallici puri partes tres,
Acidi Sulphurici concentrati partes septem.

Stibium in tenuem pulverem redactum in patinam porecellaneam immitte, ei acidum superfunde, et tamdiu in balneo arenæ leniter calefacto digere, donec residuum coloris fit ex cinereo-albescens; sub hac operatione vapores acidi sulphurosi sedulo vitabis. Tum superfunde aquæ fervidæ partes triginta, et euncta probe mixta sepone; liquidum supernatans effunde, sedimentum autem (Sulphatem Stibii) aqua frigida saepius renovata ablue. Tale sedimentum digere cum solutione ex:

Carbonatis Sodaæ crystallisati partibus tribus, et
Aquæ partibus viginti, quo acidum sulphuricum omne absumatur. Oxydum residuum aqua probe elue, et siecatum usui serva.

Q. Pulvis est cinereo-albescens, insipidus et aqua insolubilis. Parando tartrati stibii et potassæ inservit.

CHLORIDUM STIBII LIQUIDUM.

BUTYRUM ANTIMONII.

Хлористая сурьма.

R: Sesquisulphureti Stibii partem,
Acidi Hydrochlorici concentrati partes quinque.

Sesquisulphureto Stibii, in pulverem tenuissimum redacto, et eucurbitæ vitreæ, quæ collo longo instructa

sit, immisso, parvis portionibus superfunde acidum hydrochloricum et agitata per vices cucurbita calorem initio lenem adhibe, quem serius ad ebullitionem usque augebis, seduloque curabis, ut hydrogenium sulphuratum, sub operatione evolutum, impetu aëris per camini spiraculum auferatur. Solutione peracta cucurbitam per dimidium horæ sepone; quum refixerit et sedimentum posuerit, liquidum in patinam porcellaneam caute effunde, et accidente perflatu aëris in balneo arenæ tamdiu vaporabis, donec pondus spec. = 1,35. Liquorem in lagenis minoribus, epistomio vitreo munitis, in usum serva.

Q. Liquidum est spissum, coloris flavescentis; adfusa aqua resolvitur, et promit sedimentum, quod olim *Pulvis Algarotti* nuncupabatur.

V. Corrodens; escharam humidam produceens, et ulcus impurum, ichorosum relinquent.

U. Nonnisi in usum externum ducebatur olim, nunc raro adhibetur. LÖFFLER vidit polypos, admoto hocce caustico, una cum radicibus destructos. Ophthalmia tri ad corrodendas excrecentias, externas oculi partes ob-sidentes, Butyro Antimonii uti solent; haec tamen procedendi ratio prospere non semper succedit, quum ulcera carcinomatosa ex protracto ejusdem usu haud raro enascantur.

D. Extrinsicus admoventur partibus corrodendis, penicilli auxilio, guttae duas tresve.

SESQUISULPHURETUM STIBII.

Sb²S³.

ANTIMONIUM CRUDUM.

Дсу - трехъ спиринистая сурьма.

Occurrit mineralum forma in variis regionibus, et in officinis metallurgicis a heterogeneis adhaerentibus

purificatur. Mineræ immittuntur vasis fietilibus, fundo perforato instructis, quæ aliis vasis, terræ infossis, imponuntur; vasa superiora cooperta, igne circumdantur, quo Sesquisulphuretum funditur et defluit. Sic eductum sub vulgari nomine Antimonii erudi venum datur, et plerumque sulphureta aliorum metallorum continet, puta: sulphuretum ferri, plumbi, cupri, quin imo arsenici; hinc usui medico ineptum est. Sesquisulphuretum Stibii, variis usibus pharmaceuticis adcommodum, arte parandum est, quod sequenti modo fit:

Rx. Stibii metallici partes tredecim,
Sulphuris purificati partes quinque.

Stibium et sulphur in tenuem pulverem redacta intime misce, et parvis portionibus in crucibulum ignitum ingere; fusione peracta crucibulum exime. Stibium metallicum, quod cum sulphure conjunctionem non init, et inferiori parti adhaeret, ictu mallei facile separabis.

SEQUISULPHURETUM STIBII LÆVIGATUM; ANTIMONIUM
CRUDUM PRÆPARATUM.

Sesquisulphuretum Stibii arte paratum in mortario ferreo contunde, et pulverem per cribrum pollinariū transmitte, illique tantum aquæ adfunde, ut puluis tenuioris speciem referat, quam super lapidem expolitum et durum tamdiu lævigabis, donec omnem nitorem metallicum amiserit. Pulverem lævigatum immitte vasi amplio eum multa aqua, dein elutriando obtinebis pulverem subtilissimum, quem exsicca, et usui serva.

Q. Nativum interdum exhibit crystallos rhombo-octaëdras. Artefactum est massa radiato-crystallina, coloris læte plumbei, splendore metallico prædita, impellucida, fragilis. Pondus specif. = 4,6; saporis est ex-

pers; aqua nonnisi diutius fervente tantillum solvitur. Centenarius constat ex: stibii 72,77; sulphuris 27,23. Si accedente aëre calefiat, stibium et sulphur oxyge-
nium attrahunt; conjunctio hæc olim *Cinis Antimonii* appellabatur. Dum arsenicum continet admixtum, si flammæ tubi ferruminatorii in carbone exponatur, odo-
rem spargit alliaceum. Dum plumbo adulteratum est,
si acido hydrochlorico bulliente solvatur, exhibet so-
lutionem limpidam tamdiu, quamdiu tepet, refrigerata
autem sedimentum promit album. Dum ferro inquinat-
um est, si cum nitrate potassæ ($2\frac{1}{2}$ partibus) miscea-
tur, peracta detonatione, massam dat flavam; dum man-
gano, viridem; dum autem purum, massa hæc alba est.

V. Minori dosi in sistema lymphaticum agit, func-
tionem cutis, pulmonum et renum lente promovet; ma-
jori dosi vomitum vel alvum ciet; prævalente autem
acido primarum viarum, etiamsi parva dosi datum, ta-
lia symptomata inducit.

U. Variis exanthematibus chronicis, puta: herpeti,
tineæ capitis, crustæ lacteæ idoneum remedium, impri-
mis dum mala hæc tumore glandularum comitantur. In
arthrodynia et myodynæ rheumatica, quæ chronicæ in-
valuere decursu, datur eum guajaco, dulcamara et aeo-
nito. In syphilide, ex præmaturo vel incongruo hydr-
argyri usu depravata, decoctis, e sarsaparilla et cin-
chona compositis, addi solet (FELS, POLLINI).

Inhibetur usus Sesquisulphureti Stibii, ubi alvus
ex consuetudine fuerit relaxata, habitu corporis exili,
labefactata vi organorum concoctionis, et sublatente
diathesi scorbutica.

Sub usu hujus remedii ab acidis et alcalibus, nec
non, secundum quosdam, a sale culinari abstinen-
dum est.

D. Pulveris subtilissimi, lœvigati, adulto grana decem, gradatim ad serpulum adscendendo, bis terve in die porríguntur. Decocto libræ unius serpulus vel drachmæ duæ addi solent.

POLYSULPHURETUM STIBII.

Sb²S⁵.

SULPHUR AURATUM ANTIMONII.

Лев-пяты-спънчистая сурьма.

R: Sesquisulphureti Stibii lœvigati partes undecim,

Carbonatis Sodaे crystallisati partes tredecim,

Sulphuris purificati partem,

Hydratis Calcariae (Calcariae causticæ extinctæ)

partes quinque,

Aquaе partes viginti.

Hæc cuncta probe mixta immitte vasi obturando, et digere per 24 horas sine calore, sub frequenti agitatione. Sequenti die liquidum supernatans effunde, et residuum aqua sæpius clue. Liquidum cum aqua lotionis commixtum in vase porcellaneo aut ferreo tamdiu vaporæ, donec gutta illius frigesfacta crystallos excutiat; tum liquorem sepone, ut crystalli surgant, quas aqua sæpius ablue. Et

R: Crystallorum dicto modo obtentarum partem; has solve in:

Aquaе communis partibus duodecim.

Solutioni sensim adde:

Acidum Sulphuricum dilutum tamdiu, donec nullum amplius præcipitatum in illa dejiciatur; hoc aqua frigida super linteum tenue ablue, et ad communem aëris tempe rem exsicca.

Q. Pulverem exhibet friabilem, coloris ex rubro-flavescens intensoris, odore et sapore expertem, aqua et alcohole insolubilem; ammonia autem, soda et potassa liquidis absque residuo solubilem; in acido etiam hydrochlorico, sulphure relicto, solvitur. Centenarius constat ex: sulphuris 38,41; stibii 61,59 partibus.

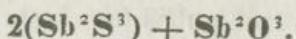
V. Alterans; resolvens; sudorifeca; expectorans; in membranas mucosas viarum aëriferarum et tubi intestinalium imprimis agens; majori dosi, vel ubi acida in primis viis obvia sint, vomitum ciens.

U. In affectionibus catarrhalibus chronicis sumnum est artis subsidium, quo in casu haud raro narcoticis sedantibus, videlicet, conio maculato, belladonnae vel opio jungitur, quibus, dum mucus tenax, copiosus excernitur, hydrochloratis ammoniae additamentum non est alienum. In ultimo pneumonitidis stadio, fracto jam inflammatorio impetu, cum polygala senega exhiberi solet. Morbi, qui ex atonia membranae mucosae laryngis et bronchiorum enascuntur, quo præ cæteris spectat peripneumonia notha, vulgo asthma pituitosum, Polysulphureto Stibii, conjunctim cum gummi ammoniaco, felici sæpiissime curantur eventu. Sunt qui contendant, in primo phthiseos stadio, dum illa in serofulosis obtigerit, remedium hoc cum digitali propinatum morbo sistendo par esse. Laudatur quoque, nec immerito, in pertussi cum conio maculato vel belladonna; hic tamen meminisce juvabit, doses gradatim esse augendas. Ad solvendas viscerum abdominalium obstructions exhibetur cum assa foetida, rheo, extracto aloës aquoso, vel similibus; dum vero hydrops e hujusmodi causa enascitur, aptum est scillæ additamentum. Valet quoque in arthrodynia et myodynia rheumatica, guajaco, aconito vel opio junctum. Varii morbi

chronici, cutem obsidentes, illi cedunt; si vero malum nimis inveteratum est, decoctum sarsaparillæ vel infusum dulcamaræ curationem promovet. **Pulveres alterantes PLUMERI**, ex Polysulphureti Stibii et chloridi Hydrargyri, utriusque grano constantes, in chronicis cutis affectionibus, interdum cum camphora, ac variis glandularum infaretibus, utiles sunt.

D. Adultis granum dimidium, ad duo, bis aut ter in die. Infantibus a $\frac{1}{2}$ grani ad granum dimidium vel integrum pro dosi.

OXYSLPHURETUM STIBII.

KERMES MINERALE.

R. Sesquisulphureti Stibii, in tenuem pulverem redacti, drachmas sex,

Carbonatis Sodaæ crystallisati uncias sexdecim,
Aquaæ communis libras tredecim cum dimidia.

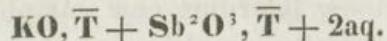
Carbonatæ sodæ in vase ferreo probe mundato aqua solve; liquido ferventi, spatha lignea movendo, adjice sesquisulphuretum stibii. Ebullitione per horam circiter continuata, liquorem ferventemcola in vas, quod aquæ bullienti immersum sit, et omnem curam in id impende, ut quam lentissime frigescat. Pulverem rubeum super linteum densius collige, ibique aqua frigida tamdiu elue, donec aqua lotionis expers saporis sit. Pulverem probe lotum, atque in loco tepidiuseculo seccatum, per cribrum pollinarium trajice et in vasis seccis, nec aëri, nec luci accessum concedentibus, serva.

Q. Pulvis est coloris ex rubeo lâte fusci, saporis odorisque expers, aqua et alcohole insolubilis; in aqua vero diutius fervente resolvitur. Acidum hydrochlori-

cum, vel tartaricum, oxydum illi absumunt. Centenarius constat ex: sesquisulphureti stibii 69,86; oxydi stibii 30,14 partibus.

V. U. et D. ut præcedentis.

TARTRAS STIBII et POTASSÆ.

TARTARUS EMETICUS.

Реотный камень.

R. Sesquioxydi Stibii partes tres,

Bitartratis Potassæ pulverati partes quatuor.

His, in patinam porcellaneam immissis, tantum aquæ destillatae adfunde, ut pultis tenuioris speciem exhibeant; tum calore 60° — 70° R. per aliquot horas digere, per vices miscendo, et aquam vaporatione consumptam, adfusa tepida, restituendo. Insequuta solutione adfunde octuplam aquæ quantitatem, et coque per horæ dimidium; tum solutionem servidam cola. Ex liquore frigefacto crystallos collige, et iterum evapora, ut novæ surgant crystalli; liquidum vero residuum, quod ultro in crystallos cogi nequit, abjice. Crystallos collectas aqua frigida ablue, et in quindecim partibus aquæ destillatae, temperatæ, solve; solutionemcola, et iterum crystallos elice. Si crystalli, sub finem excussæ, aliquantulum flavescent, repetita solutione depurandæ sunt.

Q. Crystalli sunt rhombo - octaëdræ, pellucidæ, splendentes; aëri expositæ aqua crystallisationis orbanuntur et friabiles evadunt, quin tamen faticant. Saporis est peculiaris, dulieiculi, tandem nauseosi, metallici; solvitur in 15 frigidæ et 2 aquæ servidæ partibus. Centenarius constat ex: potassæ 13,44; sesquioxydi stibii 43,58; acidi tartarici 37,85; aquæ 5,13. Acida mineralia solutionem Tartratis Stibii et Potassæ disjungunt;

acido acetico autem discidium non fert. Carbonates alcalini producunt sedimentum album. Ferrum, splendore metallico nitens, quidquid est stibii absumit.

Cavendum, ne Tartras Stibii et Potassæ cum alcalibus præscribatur. Insociabilis est pari modo omnibus corporibus tanninum continentibus, hinc cinchonæ aliisque; sic etiam salibus alcalinis vel acidis, nec non ipsis acidis mineralibus.

V. Parva dosi, saepius repetita, tunicae villosae ventriculi et tubi intestinalium, nec non hepatis et pancreatis secretionem auget; membranæ mucosæ humescunt, mucus tenax secretionibus serosis solvitur, lotium majori copia generatur, cutis blando sudore madet, quin ulla vasorum exhalantium irritatio præcedat. Simum virtutem exserit in sistema lymphaticum et glandulosum, uti etiam in membranas serosas. Dum dosi aliquantulum majori exhibetur, sensus languentis valitudinis in abdomen primo persentiscitur, dein subsequitur nausea, et omnis ciborum appetentia prosternitur. Dosi majori excitat nauseam et vomitum, quem non raro alvus liquida et sudores copiosi comitari solent; porrecta saepius eadem dosi, nausea et vomitus cessant. Nimia dosi veneni instar agit; rari autem sunt easus, ubi mors ex præpostero hujus salis usu insecura foret, quum exorto protinus vomitu plerumque rejiciatur; sed si constrictione spasmodica pharyngis retineatur, vel si saepius rejectum denuo ingeratur, ventriculi et intestinalium inflammationi ansam præbet; dum haec obveniunt, sequentia observantur symptomata: vomitus tandem cessat, superstite continuo sed irrito vomendi conamine; ægrotus conqueritur de doloribus atrocissimis, lancinantibus in abdomen; alvus fit præter modum frequens et liquida; insequitur summus virium

languor et exinanitio, vertigo, lipothymia, et haud raro atrocissimæ convulsiones, mox futurum præsagientes obitum. Extrinsecus cuti infricatus illam irritat et pustulas profert.

Iis, qui nimiam salis hujus quantitatem assumpserre, remedio principium tanninum continente protinus subveniendum; hinc infusum gallarum, cinchonæ, theæ aut decoctum corticis quercus, larga manu sunt propinanda. Persistente irrito vomendi conatu juvat tinctura opii, parvis dosibus aliquoties repetita; extrinsecus vero fomenta et emplastra aromatica, scrobiculo cordis superimponenda; invalente hypercatharsi, elysmata lactea vel amyacea, nec non balnea tepida.

U. In febribus gastricis, quæ ex nimia copia vel prava qualitate alimentorum enascuntur, sub initium morbi vel solus, dosibus modicis frequentius repetitis, ad excitandum vomitum, vel cum radice ipecacuanhæ propinatur. Si vero febris gastrica initio fuerit neglecta, et lingua animadvertisit sicea, cutis functio suppressa, aliaque insinuantur proiecti morbi symptomata; tunc parvis potius dosibus, emesin non excitantibus, vel solus vel cum hydrochlorate ammoniæ, aut tartrate potassæ, aliisque similibus convenit. Dum protracto remediorum solventium usu saburra jam mobilis facta est, et nisus naturæ illam per superiora eliminandi observatur, emesin excitare, porrecta congrua dosi, non erit alienum. In febribus gastrico-biliosis, si hepatiti de comitantur, nonnisi præmissis sanguinis detractiōnibus commendandus. In febribus gastrico-catarrhalibus et rheumaticis datur eum acetate vel tartrate potassæ, aut hydrochlorate ammoniæ, quibus pro re nata tantillum extracti hyoscyami, vel alias lenioris narco-

tiei, addere licet. Multifaria constat experientia, febres intermitentes, imprimis illas, quæ ineunte vere gras- santur, porrecto ante paroxysmum Tartrate Stibii et Potassæ, excitataque emesi fuisse profligatas. Ast ubi febris intermittens mora invaluerit, refracta dosi cum hydrochlorate ammoniæ et extractis amaris, magis aptum erit hocce remedium. In variolis et morbillis, quin etiam in ipso typho contagioso, ad infringendam contagii vehementiam, scopo emeticō sub initium morbi laudatur. Eximia ejus vis similiter elucet in angina membranacea; datur sub initium morbi, non neglecta sanguinis detractione, dosi frequenter repetita, donec emesis insequatur, quo malum sæpe tollitur; evoluto autem morbo, ejiciendæ membranæ spuriæ confert. Ad curandam pneumonitidem, præcipue dum morbus symptomatibus gastricis comitatur, magnæ est efficaciæ, et tum licet omni hora grani dimidium porrigeret; dum vero morbi indoles mere inflammatoria est, venæsectio usui Tartari emetici præmittenda. Pleuritidi et febri rheumaticæ, dum morbus gravior est, cum chlorido hydrargyri et opio opponitur. Virtus ejus eminent salutaris in erysipelate faciei, dum ad emesin usque porrigitur. In tussi convulsiva stimulum in gangliis nervorum thoracis deprimendo juvat; hinc conio maculato vel belladonnae parva dosi jungitur. Magni æstimatur in asthmate convulsivo, dum doses nauseam ac vomitum excitantes, opio et moscho premittuntur. Morbi, qui ex mentis alienatione proveniunt, scilicet: melancholia et mania, multoties illo curati fuerunt. In asphyxia adulorum, auctore HUFELAND, quamprimum deglutitionis facultas restituta fuerit, solutio Tartratis Stibii et Potassæ ad emesin usque porrigenda; in neonatis asphyticis præferri meretur oxymel scillæ cum ipe-

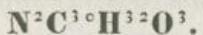
caeuana. Ubi deglutita venena narcotica per superiora protinus evacuanda sunt, præ cæteris convenit. **Dum Tartras Stibii et Potassæ scopo emesin provocandi adhibetur, ægrotus tamdiu abstineat potu, donec vomituritiones insequantur; his autem obvenientibus, vomitus sustentetur infuso chamomillæ vel aqua simplici, tepidis; finita jam prorsus emesi, lenia evacuantia exhibere juvat, ut sordes et bilis, sub ipso vomendi conamine in duodenum pulsæ, per alvum eliminentur.**

Inhibetur usus internus Tartari emetici in gastritide, quæ lingua rubra et sicca, siti immodica, doloribus urentibus in ventriculo, et prompta deglutitorum rejectione, a statu sic dieto gastrico probe distinguenda est; obstant pari modo usui ejusdem: alvus diu adstricta, diarrhoea, graviditas, et menstruorum fluxus. Caute porrigidus est ægrotis irritabilibus, ad spasmos et animi deliquia pronis. **Dum herniosis propinatur, cendum, ne sub ipso vomitu hernia procidat et incarceratedetur.**

Extrinsecus in usum ducitur aqua solutus, forma lotionis, ad irritandam cutem. Si drachmam (ad duas) uncia unguenti simplicis misceas, habebis unguentum stibiatum, cuius vis, addita drachma sacchari, multum intenditur; pro re nata emplastrum quodlibet serupulo aut drachma dimidia conspergitur; adhibetur hisce modis ad eliciendas in cute pustulas in chronicis organorum pectoris affectionibus, scilicet: in catarrho chronicō, bronchitide epidemica (vulgo grippe) et pertussi. Ad revocandas hæmorrhoides suppressas Troussseau suadet suppositoria ex granis 3 aut 4 Tartari emetici et serupulo butyri cacao composita; subterdato quotidie tali suppositorio, spatio bidui aut tridui, hæmorrhoides revocari posse, contendit.

D. Homini adulto a $\frac{1}{16}$ ad $\frac{1}{8}$ grani partem, omni
bihorio datus, initio nauseam interdum movet; sed vo-
mitum raro provocat; a gr. $\frac{1}{2}$ ad granum, simili tem-
poris intervallo porrectus, initio nauseam et vomitum
excitat, dein vero alvum relaxat. Scopo emetico exhi-
betur homini adulto, omni dimidia hora aut frequen-
tius, gr. $\frac{1}{4}$ vel gr. $\frac{1}{2}$ pars, donec vomitus insequatur;
vel nnica dosi grana 3 aut 4 propinantur. Senioribus,
feminis et infantibus minores doses sunt porrigendæ,
cui scopo imprimis convenit Vinum Stibiatum, in cuius
uncia grana duo Tartratis Stibii et Potassæ continentur.

STRYCHNIA.

Стрихнинъ.

Alcali vegetable, quod anno 1818 a PELLETIER et CAVENTOU in faba St. Ignatii et Nuce Vomica, serius
vero etiam in aliis vegetabilium partibus detectum fuit.
Occurrit Strychnia in hisce seminibus *Acido Igasurico*
juneta, eamque aliud alcali *Brucia* seu *Brucina* dic-
tum comitatur. Usuales sunt: 1) Strychnia; 2) Nitras Strychnie.

STRYCHNIA.

STRYCHNINUM.

Стрихнинъ.

Rz. Strychni Nucis Vomicæ pulveratæ libras duas,
Alcoholis purissimi libras triginta sex,
Acidi Sulphurici diluti,
Magnesiæ,
Ammoniæ liquidæ, singulorum quantum opus sit.

Nucem Vomicam coque per horæ spatium cum duo-
decim libris alcoholis in retorta, cui excipulum apta-
tum sit. Liquorem effunde, et residuum cum aliis duo-

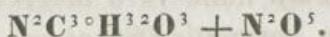
decim libris alcoholis (superaddito alcohole e præcedenti coctione obtento) iterum coque, quod tertia adhuc vice repetes. Residuum Nucem Vomicam exprime, et e tincturis simul mixtis alcohol destillatione absume, atque in patina vitrea ad extracti spissitudinem vapora. Extractum tali modo obtentum multa aqua frigida dilue, liquoremcola, et leni calore ad syrapi tenuioris crassitiem consume; tum illi, quamdiu caleat, magnesiam ad saturationem, cuncta simul agitans, paulatim admisce, et sepone per duo nychthemera. Liquorem supernatantem effunde; residuum, linteo involutum exprime, et in alcohol purissimo coque; tincturam obtentam cola, et alcohol destillatione absume. Residuo (post destillationem) parvam quantitatem acidi sulphurici, multa aqua diluti, adde et leni calore digere; sepone per nychthemeron in locum tepidum, ut sulphas strychniae in crystallos coëat. Sulphati strychniæ, aqua destillata soluto, sufficientem ammoniae liquidæ quantitatem adfunde, ut Strychnia præcipitetur; hanc denique solve in alcohol purissimo fervente et sepone, ut puræ prodeant crystalli.

Q. Crystalli sunt parvæ, prismata quadrilatera referentes. Odoris expers; saporis perquam amari. Solvitur in 6000 partibus aquæ temperatæ, et in 2500 bullientis. Nonnisi alcohol purissimo bulliente sat insigni copia solvitur; æther minimam quantitatem recipit. Strychnia pura cum acido nitrico diluto præbet solutionem coloris pallidi straminei; si vero cum brucia fuerit commixta, solutio hæc coloris est rubescens. Centenarius Strychniæ constat ex: nitrogenii 5,96; carboneyi 77,21; hydrogenii 6,73; oxygenii 10,10 partibus. Cum acidis salia constituit.

V. et U. idem ac Nucis Vomicæ.

D. A $\frac{1}{2}$ ad $\frac{1}{8}$ grani partem, bis aut ter in die exhibetur adulto.

NITRAS STRYCHNÆ.

Азотнокислый Сtryхнинъ.

R. Strychniæ quantum vis,

Acidi Nitrici diluti quantum opus sit.

Strychniam solve in acido nitrico diluto, calorem lenissimum adhibendo; solutionem neutram cola per chartam et evapora, ut crystalli exinde surgant. Levis acidi exuberantia crystallisationem promovet.

Q. Crystalli sunt aciculares, albæ, margaritaceæ; calori expositæ nigrescunt et flammam concipiunt. Dum Nitræ Strychniæ brucia seu brucina inquinatus est, plus minus rubescit.

V. et U. ut Nucis Vomicæ.

D. A $\frac{1}{2}$ vel $\frac{1}{2}$ ad $\frac{1}{10}$ grani partem exhibetur adulto.

SUCCINUM.

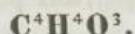
Янтарь.

Substantia bituminosa, quæ in Rossia ad littora maris Borealis, trans fluvium Meseny, prope promontorium Kanin (Канинскій носъ), haud secus ac infra flumen Obim et Jeniseum ab incolis colligitur; obvenit etiam ad cataractas Nenasitenses in Ecatherinoslavensi Gubernio. Uberrimus autem ejusdem proventus est ad littora maris Baltici, ubi Borussiam et Pomeraniam aluit. Invenitur etiam in Sicilia, Marylandia et aliis quibusdam in locis. Succinum dicuntur fossile, quod e terra excussum est, et S. haustile, quod e mari Ballico, post prægressas tempestates, verriculis legitur.

Usualia sunt: 1) Acidum Succinicum; 2) Oleum Succini purificatum; 3) Succinas Ammoniae liquidus.

Q. Est substantia solida, arida, fragilis; fracturam refert undulatam; coloris plerumque flavi (*Carabe, vel Succinum citrinum*), nunc vero magis in fuscum, modo magis in rubrum vergentis (*Succinum rubrum*); rarius pellueidum est, plerumque semipellueidum, vel subopacum, vel etiam opacum, interdum nubeculosum. Obvenit in frustulis minoribus, planis, extrinsecus asperis, ad margines rotundatis; tornari, cædi, polirique sese sinit; frictione fit electricum; odoris et saporis expers; si in aëre comburatur, gratum diffundit odorem; destillatione sicca acidum et oleum peculiare refert. Teste **BERZELIO** Succinum imprimis constat e bitumine, in quolibet liquido insolubili, e duabus resinis in alchohole et æthere solubilibus, oleo æthereo fragrante et acido succinico.

ACIDUM SUCCINICUM.

Янтарная кислота.

Succinum in frustula diffractum retortæ vitreæ loricatae immitte; retortam junge, ope tubi vitrei amplioris intermedii, cum excipulo vitreo, tubum pneumaticum præ se ferente. His ita dispositis, ignem sensim adauetum subditio. Succinum fundetur, inflabitur et spissos vapores emittet. In tubo intermedio et excipulo, forma crystallorum obtinebis Acidum Succinicum, oleo empyreumatico et aqua abundans (olim *Sal Succini volatile* dictum). Crystallos Acidi Succinici, tubo intermedio adhaerentes, pluma absterge et collige, priusquam oleo solvantur, serius abunde prodituro. Dum crystalli Acidi Succinici non amplius apparent, exci-

pulum absume, et in ejus locum aliud adpone, atque ignem adhibe intensiorem. Contentum in retorta jam non inflabitur, et magnam obtinebis destillati quantitatem. Excipulum alterum continebit duo strata liquidi, quorum superius est *Oleum Succini empyreumaticum*, inferius vero *Spiritus Succini volatilis*; hæc cauta effusione separa.

Acidum Succinicum ab oleo empyreumatico liberabis debita inter chartam bibulam compressione, et subsequenti sublimatione in lagena vitrea, calore lenissimo.

Q. Crystallos exhibit aciculares, prismaticas, albas, interdum aliquantulum flavescentes; odoris leviter succinei; saporis aciduli; ad aërem non mutatur; igne forma vaporum avolat, quin discidium patiatur. Solvitur in 3 partibus aquæ ferventis, et 25 frigidæ; in alcoholе parimodo solubile est, et partem cum dimidia requirit. Centenarius constare dicitur ex: carbonei 48,12; hydrogenii 3,97; oxygenii 47,91.

Dum acido tartarico inquinatum est, addita solutione carbonatis potassæ constituit sal ægre solubile (cremorem tartari); hydrochloras ammoniae admixtus detegitur solutione nitratis argenti; sulphas potassæ autem revelatur solutione chloridi barii.

In usum tantummodo pharmaceuticum dueitur.

OLEUM SUCCINI PURIFICATUM.

Rz. Olei Succini empyreumatici (Videsis Acidum Succinicum) quantum vis. Ex retorta vitrea calore lenissimo quartam tantummodo partem destillando elice.

Q. Coloris est flavi pallescentis, pellucidum; odoris penetrantis; saporis aeris, aliquantulum empyreumatici; aëri expositum colorem induit fusum et spissum fit. Cum acido nitrico coit in massam resinosam,

coloris aurantii, quæ sub nomine *Moschi artificialis* vulgo nota est, atque sequenti modo paratur: pars *Olei Succini* purificati in patina vitrea miscetur cum tribus partibus acidi nitrici officinalis, ex quo massa incandescit et inflatur; resina coloris aurantii, mollis et ductilis, aqua probe eluitur. Pars hujusce resinæ in octo partibus alcoholis soluta constituit *Tincturam Moschi artificialis*.

V. Incitans; sudorem et urinam potenter movens; menagoga.

U. In variis morbis chronicis, ubi nulla febris symptomata adsunt, ad incitandam cutis et renum functionem, aliquando cum successu adhibitum fuisse fertur; sic in rheumatalgia, hydrope anasarea, et exanthematicis chronicis retropulsis profusse dicitur. Menagoga virtute convenit feminis leucophlegmaticis, fibra laxa præditis, dum nullus viscerum abdominalium infarctus sublatet. Extrinsicus exserit vires resolventes et anodynæ, quapropter in tumoribus frigidis, paralysi et spasmis optimo cum effectu infriatur. Temporibus admotum cephalæam, e causa nervosa ortam, præsertim hystericam, persæpe supra omnem expectationem tollit; adcommodate tum cum oleo nucis myristicæ moschatae in balsami formam redigitur. Rheumaticos aurium dolores sedare potest, si gossypio exceptum in aures immittatur.

D. Guttæ quinque ad quindecim, forma elæosacchari, vel alcohole aut æthere exceptæ, pro dosi exhibentur adulto.

SUCCINAS AMMONIÆ LIQUIDUS.

LIQUOR CORNU CERVI SUCCINATUS.

R. Spiritus Cornu Cervi (Videsis Oleum pyro-animal) quantum vis.

Acidi Succinici quantum opus, ut liquor exinde neuter obtineatur. Cavendum tamen, ne acidum prævaleat. Liquorem colatum, vase probe clauso, in loco obseuro serva.

Q. Coloris est flavescentis; oleum cornu cervi redoleat; saporis salini empyreumatici. Ab acidis et alcalibus disjungitur.

V. Leniter excitans; antispasmodica.

U. Variae nervorum turbæ, quæ spasmis et convolutionibus manifestantur, remedio opportune exhibito, plerumque cedunt; hinc in hysteria, colica et retentione urinæ spasmodicis, nec non in convolutionibus infantum auxilium præstat; hisce in casibus datur aliquando cum narcoticis, ut opio, hyoscyamo, aliisque.

D. Adulto porriguntur guttæ quindecim ad triginta.

SULPHUR.

S.

Спра.

Sulphur in plurimis orbis terrarum regionibus, tum nativum, tum aliis corporibus junctum, magna copia occurrit. Nativum invenitur apud nos gypso superstratum, imprimis circa Wolgam et Samaram flumina, in monte sic dicto Sulphureo (*Спурная гора*); ita etiam in monte Ildecanensi in Nertschinsk, haud secus ac in anrisodinis Berezowiensibus prope fluvium (in Siberia) Olutoram; imo circa Caucasum vestigia ejus adparent. Copiosum obvenit in Sicilia ad montem Ætnam, usque ad australem insulæ oram; in Solfataris, et Puzzolani prope Neapolim, atque generatim in toto orbe terrarum in viciniis montium ignivomorum. In coniunctione oxygenii, qua acidum sulphurosum et sulphuricum, alcalibus et terris alcalinis junctum, salia constituit, qui-

bus aquæ minerales scatent. Cum metallis: ferro, cupro, plumbo, hydrargyro aliisque, sulphureta nativa efficit. Sulphur nativum, quod partes terreas admixtas continet, destillatione ac fusione purificatur, et bacillorum forma (**SULPHUR CITRINUM**) venum datur; quod autem in fundo vasis heterogeneis junctum remanet, in conos efformatur, et **SULPHUR CABALLINUM** dicuntur. Sulphur, quod bis repetita destillatione fuerat purificatum, forma pulveris flavi, subtilissimi, inter digitos stridentis, venale est, et **SULPHUR SUBLIMATUM** seu **FLORES SULPHURIS** nuncupatur. *Usualia sunt:* 1) Sulphur purificatum; 2) **S. præcipitatum**; 3) Acidum Sulphuricum (quod vide inter acida); 4) Gas acidum Hydrosulphuricum; 5) Acidum Hydrosulphuricum liquidum; 6) Hydrosulphas Ammoniæ liquidus; 7) Hydrosulphas Potassæ liquidus; 8) Polysulphuretum Potassii; 9) Sulphuretum Calcii.

Q. *Sueto aëris tempore est corpus solidum, aliquantulum pellucidum, coloris lète flavi. Pondus specific. = 1,99. Ad + 87° R. funditur olei ad instar; calore vero intensiori, ad + 160° R., liquidum exhibit spissum, tenax, fuscum, et mole continuo increscit; tandem in massam liquidiorem mutatur. Calore intensiori diutius liquatum, et in aquam frigidam effusum, massam refert mollem, quæ in varias formas singi potest et in aëre sensim durescit. Ad + 252° R. bullit, in vapores abit, et idoneo apparatu inclusum destillat. Aqua non solvitur; alcohole et aethere parva quantitate. Solubilis est Sulphur in oleis pinguibus et petroleo. (Oleo lini solutum **Balsamum Sulphuris** olim dicebatur.) Oleum terebinthinæ effervescens $\frac{1}{2}$ Sulphuris partem solvit, teste **URE**. Sulphur jungitur variis metallis, lucem et calorem proferendo.*

Præter inquinamenta uno aspectu dignoscenda, in sulphure interdum arsenicum, perniciosissima omnium labes, continetur; hujus noxii metalli vestigia sequenti

modo disquiruntur: Sulphur, in pulverem subtilem reductum, digeritur cum ammonia liquida; liquori per chartam colato acidum hydrochloricum vel sulphuricum additur. Si Sulphur arsenico inquinatum erat, liquor flavescit, et addito uberius acido, sedimentum promit flavum (sesquisulphuretum arsenici). Arsenici vestigia etiam sequenti modo revelantur: Sulphur pulveratum cum acido hydrochlorico diluto digeritur; in liquorem aqua dilutum et colatum, hydrogenium sulphuratum transmittitur, ex quo, si arsenicum adest, liquidum sit flavum et turbidum (DUFLOS). Vel etiam: pars Sulphuris, cum quatuor partibus nitratis potassae mixta, in crucibulo ignito comburitur, et massa salina residua, aqua soluta, ad methodum MARSH exploratur (Vid. Arsenicum).

SULPHUR PURIFICATUM.

SULPHUR SUBLIMATUM et LOTUM; FLORES SULPHURIS LOTI.

Flores Sulphuris venales aqua tepida tamdiu lavabis, quoad defluens tintetur amarum heliotropii non amplius rufet; tum probe siccatos usui serva. Ingruente necessitate sequenti modo parari potest:

R: Sulphuris venalis quantum lubet. In vase clauso balneo arenæ sublima; dein multa aqua tepida ablue, ut ab acido sulphurico adhaerente prorsus liberetur; tandem sicca et usui serva.

Q. Pulvis est subtilissimus, flavus, inter digitos stridens.

V. Excitans; exhalationem cutis et pulmonum promovens; stases in vena portarum solvens; majori dosi alvum ducens; imprimis vero antipsorica.

U. Stimulo peculiari, quem in tubum intestinorum exserit, prodest in plethora abdominis, alvo adstricta et haemorrhoidibus plerumque conspicua, et tum apte

datur conjunctim cum bitartrate potassæ et carbonate magnesiæ. In morbis pectoris adynamicis, ut asthmate pituitoso, catarrho chronicō aliisque similibus semper fuit celebratum. Vi diaphoretica conduceit rheumatismo chronicō ac podagræ atonicæ, et tum apte jungitur resinæ guajaci, nec non æthiopi antimoniali. Eximum profert effectum in scabie et aliis affectionibus cutis congeneribus, si intus et extrinsecus simul adhibeatur. Internus usus tum præcipue indicatur, ubi psora vel perfrictione, vel intempestiva inunctione retrogressa est, et organa interiora invasit. Laudatur ad sananda glandulosarum partium ulcera, quæ in infantibus serofulosis obveniunt, et tum in conjunctione subnitratis hydrargyri ammoniati apte datur. Magni æstimator Sulphur ad profliganda mala, quæ ex abusu hydrargyri aliorumque metallorum proveniunt.

D. Plerumque forma pulveris, rarius in pilulis, a granis quinque ad quindecim bis aut ter in die datur. Doses majores alvum ducunt.

SULPHUR PRÆCIPITATUM.

LAC SULPHURIS.

Rz. Polysulphureti Potassii partem,
Aqua communis partes quadraginta,
Acidi Hydrochlorici diluti quantum opus.

Polysulphuretum potassii aqua solve; liquori colato paulatim adde acidum hydrochloricum tamdiu, donec flavus liquoris color evanescet, et gas hydrogenium sulphuratum evolvi cœperit. Operatio hæc sub dio libero instituenda. Præcipitatum repetitis vicibus aqua elue, dein super filtrum excipe. Probe siccatum usui serva.

Q. Pulvis est subtilissimus, coloris aliquanto pallidioris, quam sulphur sublimatum; inter digitos com-

pressum non stridet. Caeteras qualitates cum sulphure habet communes.

V. U. et D. ut Sulphuris purificati.

GAS ACIDUM HYDROSULPHURICUM.

SH_2 .

GAS ACIDUM HYDROTHIONICUM; HYDROGENIUM SULPHURATUM.

Сульфисто-водородная кислота; Сульфистый водород.

Rx. Sulphureti Ferri partem,
Acidi Sulphurici,
Aqua communis, utriusque quantum opus sit.

Sulphuretum ferri, in frustula comminutum, immitte retortae tubulatae, collo curvato instructae, eique continuo parvis quantitatibus, per infundibulum debito modo aptatum, adfunde acidum sulphuricum, quatuor aquae partibus dilutum. Gas Acidum Hydrosulphuricum, tempore operationis evolutum, in apparatu hydropneumatico, lagenis vitreis aqua fervente repletis, excipe. Si Gase Acido Hydrosulphurico, ab omni adhærente acido sulphurico immuni, opus sit, illud per aquam, priusquam colligatur, ducendum est.

Si Gas Acidum Hydrosulphuricum parva quantitate, scopo analyseos, extricandum foret, tunc sic procedendum: lagenæ, quæ duarum unciarum aquæ capax censemur, drachma sulphureti ferri in frustula comminuti immittatur, collum obturetur epistomio subereo, perforato; per foramen suberis erus brevius tubi vitrei ineurvati, lineam ad maximum in diametro habentis, ducatur. Dum Gase Hydrosulphurico opus est, exempto una cum tubo vitro subere, tantillum acidi sulphurici, sextuplo aquæ diluti, adfunditur, quo gasis evolutio

subintrat. Ubi gas amplius non erit necessarium, acidum effunditur, et residuum sulphureti, lagena ac tubis aqua eluuntur, et in proximum usum servantur.

Q. Gas Acidum Hydrosulphuricum coloris est expers, redolet sapitque ova putrida, chartam heliotropio tinctam rufat. Pondus specificum = 1,177, si aërem atmosphæricum æqualem uni ponas. Pressione intensissima et frigore in liquidum densari potest, eujus pondus specif. = 0,9. (FARADAY). Ardet flamma cœruleo-rubescente in aëre atmosphærico; nec combustioni, nec respirationi alendis aptum est, quin imo aëri atmosphærico admixtum, lethalem producit effectum. Complura oxyda metallica et eorum salia disjunguntur Hydrogenio Sulphurato. Centenarius constat ex: hydrogenii 5,83; sulphuris 94,17 partibus.

V. Si ore inspiretur, vitæ perniciosum fit.

U. In variis operationibus chemico-pharmaceuticis adhibetur.

ACIDUM HYDROSULPHURICUM LIQUIDUM.

ACIDUM HYDROTHIONICUM LIQUIDUM; AQUA HYDROSULPHURATA.

Раствор спиринсто-солидо-диаго газа.

Gas acidum hydrosulphuricum dicto modo extriea, et per seriem lagenarum, apparatus Woulfeanum constituentium, transmitte. Lagenaria prima contineat parvam aquæ quantitatem, ut acidum sulphuricum, quod gase abreptum foret, ibidem retineatur; subsequentes lagenæ aqua destillata sic impleantur, ut quarta eujuslibet pars vacua maneat; vas in apparatus extremum contineat calcariam causticam aqua dilutam (lac calcis), ut, quod superest gasis hydrosulphurici, illa absorbeat.

tur. Nihilo tamen minus præstat, operationem hanc in loco suscipere, ubi aër libere permeat, ne noxium saluti gas inspiretur. Aqua hoc modo saturata binas circiter continet gasis acidi hydrosulphurici mensuras. In loco frigidiusculo, vasis probe obturatis, servanda est.

U. Idem, ac præcedentis.

HYDROSULPHAS AMMONIÆ LIQUIDUS.

HYDROSULPHURETUM AMMONIÆ LIQUIDUM.

R: Ammoniæ liquidæ officinalis quantum vis, eamque divide in duas partes æquales. Partem satura, in apparatu idoneo, gase acido hydrosulphurico, et liquori saturato adfunde alteram ammoniæ liquidæ partem. In vasis minoribus probe clausis serva.

U. Est revelans chemicum.

HYDROSULPHAS POTASSÆ LIQUIDUS.

SOLUTIO HYDROSULPHURETI POTASSII.

R: Sulphureti Ferri partes duas,
Acidi Hydrochlorici concentrati partes sex,
Hydratis Potassæ fusi partem,
Aquæ destillatæ quantum opus sit.

Gas acidum hydrosulphuricum ex sulphureto ferri ope acidi hydrochlorici extrica et per apparatus Wouleianum transmite. Lagena prima contineat pauxillum aquæ ad purificandum gas; lagenæ secundæ immittre hydratem potassæ, quatuor aquæ destillatæ partibus solutum; tertium denique vas aqua repletum sit ad excipiendum superabundans hydrogenium sulphuratum. In vasis minoribus ex toto implendis, et probe obturandis, in loco frigidiusculo serva.

U. Est revelans chemicum.

POLYSULPHURETUM POTASSII.

HEPAR SULPHURIS KALINUM.

Сульфурный калций; Сульфатная пегезия.

R: Sulphuris purificati,

Carbonatis Potassæ, utriusque pares portiones.

Carbonatem potassæ in tenuem pulverem redige, cum sulphure intime misce, et vasi fictili obtecto immissum, leni calori expone. Quum in massam homogeneam, ex fusco-rubescientem, coiverint, vas ab igne remove, et massam frigefactam, confracto vase, exime. Sulphuretum in frustula comminutum in vasis probe clausis serva.

Q. Coloris est fusco-rubescens; attracto humore gas acidum hydrosulphuricum leviter redolet; saporis est acris, alcalini, ingrati, sulphurosi. Aëri expositum mox virescit, et diffinit; aqua et alcohole facile solvitur; colores vegetabiles cœrulei illo virescunt. Centenarius Polysulphureti Potassii, dicto modo parati, constat circiter ex: quinsulphureti potassii 70; et hyposulphitis potassæ 30 partibus ($2S^{\cdot}K + S^{\cdot}O^2, KO$). Omnibus acidis resolvitur, quæ, evolvendo hydrogenium sulphuratum, sulphur dejiciunt.

V. Diaphoretica; expectorans; solvens.

U. Opportunum est remedium in arthritide, rheumatismo et variis affectionibus herpeticis, si diutius, quin ventriculum molestet, sumptum fuerit. Qua remedium morbum leniens, cum conio maculato, in cancre laudatur (TODD THOMSON). In angina membranacea, pertussi, bronchitide et asthmate, chronicis, anciipi successu tentatum fuit. Infantibus forma electuarii cum melle, vel lacte solutum, exhibetur, et ab illis facilius deglutitur, quam ab adultis, quibus foetor sulphureti

molestior est. In colica saturnina, laxata prius alvo, et in variis malis, ex abusu hydrargyri pronatis, interno externoque usu celebratur. Forma lotionis, juvat in tinea capitis, quem in finem drachmæ tres Polysulphureti Potassii cum drachma saponis in octo unciis aquæ calcariae solvuntur, quibus spiritus frumenti rectificati drachmæ duæ adduntur.

D. Forma solutionis, vel potius in pilulis cum sapone, a granis tribus ad decem, ter aut saepius in die. Pro unguento drachma ad unciam adipis; pro balneo uncia dimidia ad seseunciam.

SULPHURETUM CALCHI.

CaS.

HEPAR SULPHURIS CALCAREUM.

Спирнистый кальций.

R: Sulphatis Calcariae usci partes quatuor,
Carbonis lignei partem.

In pulverem tritos intime misce; in crucibulum arctissime pinsito, et juneturam crucibili cum operculo argilla oblinito. Ignem sensim sensimque auctiorem adhibe, ut vas incandescat, et per horam igne candeat. Crucibulo ab igne remoto et frigefacto, sulphuretum exime, et in vasis probe clausis serva.

Q. Pulvis est albus, aliquanto flavescent vel rubeo; in aëre sieco odoris expers, in humido autem hydrogenium sulphuratum redoleat; nonnisi in 500 aquæ partibus solvitur.

V. U. et D. ut praecedentis.

ZINCUM.

Zn.

Цинк; Шниаймеро.

Metallum hoc vix usquam nativum, sed plerumque oxydatum et minerarum instar cum oxydo mangani et